

JAVNA USTANOVA M ♦ U ♦ Z ♦ E ♦ J BIJELO POLJE

Radnička bb, Bijelo Polje, 84000

E-mail: muzej@bijelopolje.co.me

Tel./faks: +38250 431-579

Šifra djelatnosti: 91.02

PIB: 03119556

Žiro račun: 510 - 201535 - 36 – CKB banka;

520 – 36684 – 21 Hipotekarna banka

IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2020. GODINU SA FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJEM

Mart 2021. godine

I U V O D

Izvještaj o radu JU Muzej Bijelo Polje za 2020. godinu sadrži aktivnosti koje proizilaze iz Programa rada Muzeja za 2019. godinu, zakona koji definišu oblast kulture i muzejskih akata

Djelokrug rada Muzeja obuhvata poslove u okviru organizacionih jedinica koji podrazumijevaju ostvarivanje aktivnosti u oblasti arheoloških, etnografskih, istorijskih, numizmatičkih i umjetničkih djelatnosti, kao i sprovođenja svakodnevnih obaveza.

S tim u vezi, ovim izvještajem o radu obuhvaćeni su poslovi koji se realizuju u okviru organizacionih jedinica:

1. Odjeljenja muzejskih zbirki;
2. Odjeljenja stručnih poslova;
3. Odjeljenja opštih poslova.

II PREGLED REALIZOVANIH AKTIVNOSTI

Izveštajna 2020. godina je bila obilježena izazovima nametnutim pandemijom i epidemiološkim mjerama koje su otežavale regularno funkcionisanje svih segmenata našeg rada i života. Isto tako, u junu mjesecu je započeta i rekonstrukcija zgrade Muzeja, što je izazvalo dodatne poteškoće kada je u pitanju realizacija planiranih aktivnosti.

Ipak, Muzej se izborio sa novonastalim izazovima i uprkos nezavidnoj situaciji, prilagodio svoje planove i programe novonastaloj situaciji. U tom smislu, Muzej je, i pored navedenih teškoća, u 2020. godini iskoristio vrijeme da realizuje značajan broj aktivnosti, uz puno poštovanje svih mjera i preporuka Nacionalnog koordinacionog tijela i uvažavanja otežanih uslova rada zbog rekonstrukcije zgrade Muzeja, koje su svojim kvalitetom i sadržajem bile u funkciji podizanja kulturnog nivoa grada kao i zaštite i promocije kulturne baštine.

Muzej je tokom 2020. godine realizovao većinu aktivnosti i programa u skladu sa zakonima o kulturi, muzejskoj djelatnosti, zaštiti kulturnih dobara i muzejskim aktima. U tom kontekstu, rad Muzeja je koncipiran sa tendencijom stalnog uvođenja novih sadržaja kao i unaprjeđenja postojećih programskih sadržaja.

Aktivnosti i mjere utvrđene programom rada Muzeja za 2020. godinu, bile su u funkciji razvoja opšte kulture i ostvarivanja planiranih ciljeva u jednogodišnjem periodu kojima se unaprjeđuje muzejska djelatnost.

1. ODJELJENJE MUZEJSKIH ZBIRKI

Neplanirane teškoće izazvane pandemijom korona virusa u 2020. godini, nijesu omele Muzej da u okviru Odjeljenja muzejskih zbirki aktivno radi na promociji i očuvanju kulturnog nasljeđa našeg grada. U neplaniranim i vanrednim okolnostima, Muzej je priredio više kulturnih sadržaja prilagođenih novonastalim okolnostima, što ga je, po ocjeni velikog broja kulturnih poslenika, svrstalo među najuspješnije ustanove ovakvog tipa u našoj zemlji.

Tokom 2020. godine ostvaren je određen broj kulturnih sadržaja, ali nažalost, neke značajnije manifestacije i izložbe nijesu mogle organizovati u redovnim okolnostima, već su se morale prilagoditi datoj situaciji i kroz virtuelne prezentacije realizovati u online formatu (društvene mreže i YouTube kanal). To je uslovalo lošiju posjetu Muzeju, ali sa druge strane naišlo na veliko odobravanje u javnosti, što je itekako praćeno u elektronskim i pisanim medijima.

Shodno navedenom, može se zaključiti da je Muzej u novonastalim okolnostima sa uspjehom realizovao većinu planiranih aktivnosti i obezbijedio neophodne uslove za ostvarivanje i razvoj iz svih oblasti muzejske djelatnosti u 2020. godini.

1. 1. Održavanje muzejskih zbirki i promocija rada

Važećim pravilima i principima muzejskog rada, muzeji su dužni da sprovedu čitav niz radnji u pogledu održavanja i stručne zaštite pokretnih kulturno-istorijskih dobara (predmeta) koji se nalaze u Muzeju.

Zbog predviđene sanacije i restauracije Muzeja, u junu se već otpočelo sa iseljavanjem inventara i oslobađanjem kancelarija i pristupilo organizovanju poslova u vanrednim uslovima. Cijeneći ovakvu situaciju, stručnjaci Muzeja su u okviru muzejskih zbirki (Arheološka, Etnografska, Istorijska, Numizmatička i Umjetnička) realizovali čitav niz aktivnosti radi adekvatnog održavanja i zaštite predmeta koja podrazumijeva radnje u vezi sa kontrolom i konstatacijom fizičkog stanja predmeta, odlaganja na mjesta koja su određena za njihovo privremeno čuvanje, naročito u situaciji kada zbog rekonstrukcije zgrade oni mogu biti dodatno ugroženi.

1. 2. Organizacija tradicionalnih manifestacija Muzeja

Muzej je tokom svog postojanja ustanovio više tradicionalnih manifestacija koje predstavljaju značajan segment djelatnosti Muzeja prepoznatljivih u Crnoj Gori i širem region.

Nažalost, zbog situacije izazvane virusom COVID-19. Muzej je u 2020. godini bio prinuđen da odloži najznačajnije tradicionalne manifestacije, po kojima se njegov rad bio prepoznatljiv. Naime, jedna od mjera Nacionalnog koordinacionog tijela za zarazne bolesti i Instituta za javno zdravlje, tokom vanrednog stanja, bila je odlaganje i realizacija programskih aktivnosti koje uključuju javna okupljanja, kao što su: izložbe, predavanja, stručna i tematska vođenja, radionice i dr.

U tom kontekstu, iako je većina muzeja, nakon zabrane okupljanja više od sto ljudi u zatvorenom prostoru, praktično prestala sa radom i zatvorila izložbene prostore za individualne posete, otkazala grupne posjete, stručna vođenja i druge programe, Muzej u Bijelom Polju je za sve one koji nisu uspjeli da pogledaju neke od najposjećenijih manifestacija i izložbi to omogućio u virtuelnom prostoru (kućnim uslovima), što je predstavljalo jedinstvenu priliku da se najširoj publici predstavi bogata kulturno-umjetnička baština Bijelog Polja i Crne Gore, objedinjena kroz digitalizovanu građu koju posjedujemo u Muzeju.

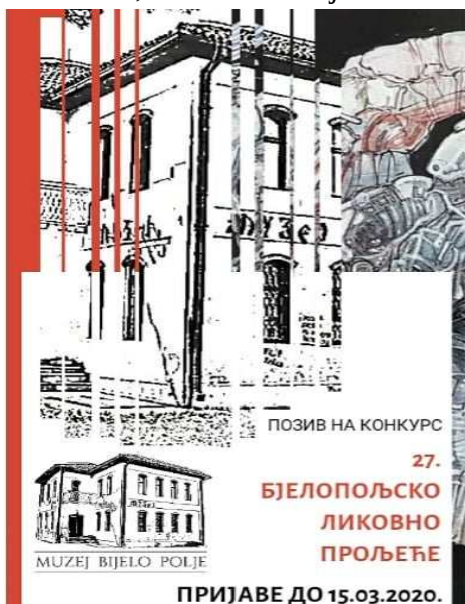

1. 2. 1. 27. Likovni salon – „Bjelopoljsko likovno proljeće”

Cijeneći mjere donešene od strane nadležnih organa, Muzej je 16. 03. 2020. godine zaustavio realizaciju svih programa, iako su bile već uveliko započete aktivnosti na pripremama za organizaciju 27. Likovnog salona „Bjelopoljsko likovno proljeće“, čije je otvaranje bilo planirano za 21. mart 2020. godine. Tom prilikom, veliki broj slikara je prijavio svoje učešće i dostavio radove, kada su, zbog novonastale situacije, obaviješteni da se Salon, nažalost, neće održati, a da će njihovi radovi ostati u Muzeju i biti izloženi sljedeće godine, ako se situacija sa pandemijom popravi.

Usled navedenih okolnosti, Muzej se prilagodio novonastaloj situaciji i bio veoma aktivan putem interneta kada je svojoj publici ponudio virtuelne prezentacije putem svog **Youtube kanala** i društvenih mreža (facebook i instagram). Iako ovakav vid rada nije adekvatan zamjena za živi program, Muzej je zadržao kontakt sa svojom publikom i kroz virtuelno editovanje omogućio svojoj publici da se bliže upozna sa novonastalim i u vrijeme krize jediño mogućim načinom rada.

Takođe, treba naglasiti da se ovim aktivnostima Muzej pridružio kampanji pod sloganom „Živimo kulturu #ostanidoma“, koju je Ministarstvo kulture pokrenulo sa ciljem da građanima Crne Gore, u danima socijalne izolacije, ponudi kulturne i umjetničke sadržaje.

Sl. 2 Virtuelna prezentacija putem interneta

Sl. 1 Poziv na konkurs za prijave slikara

1. 2. 2. *"Likovno stvaralaštvo učenika osnovnih škola Bijelog Polja"*

Donešene mjere u maju mjesecu 2020. godine, takođe su podrazumijevale potpunu zabranu kretanja na dnevnom nivou u određenim vremenskim intervalima kao i okupljanje na javnim mjestima i zabranu rada školama. Isto tako, ove mjere su onemogućile Muzej da, tradicionalno u "Noći muzeja", organizuje 34 "Likovno stvaralaštvo učenika osnovnih škola".

Ipak, i za ovu priliku smo priredili video material pod nazivom „Nešto malo nesvakidašnje“ koji je prosljeđen školama kako bi ga objavile na internetu u cilju zajedničkog prisjećanja na ranije godine kako smo nekada obilježavali ovaj dan.

Sl. 3 Pobjednici zadnjih pet godina (sadržaj videa)

1. 2. 3. 12. “Noć muzeja”

Maj je mjesec tokom kojeg se tradicionalno obilježava “Noć muzeja”, jedna od najzanimljivijih i najposjećenijih manifestacija, ne samo u Bijelom Polju, već i u čitavoj Evropi. Zbog aktuelne zdravstvene situacije u čitavom svijetu, evropski koordinatori pri Ministarstvu kulture Francuske (glavni organizatori evropske Noći muzeja) i Međunarodni savjet muzeja (ICOM) su pomoću haštaga (#MuseumsAndChill) pokrenuli kampanju na društvenim mrežama za promociju aktivnosti muzeja koje dopiru do publike kod kuće.

Ministarstvo kulture Crne Gore, pridružilo se ovoj kampanji i pozvalo sve muzeje u Crnoj

Gori da isto to urade u okviru njihove kampanje „Živimo kulturu #ostanidoma“.

Pridružujući se ovoj kampanji, Muzej je za svoju publiku predstavio najzanimljivije detalje sa dosad održanih „Noći muzeja“ na kojima je bilo veliki broj izložbi, pozorišnih predstava, solističkih koncerata, tribina, promocija knjiga, zabave i sl.

Sl. 4 Virtuelna prezentacija putem interneta

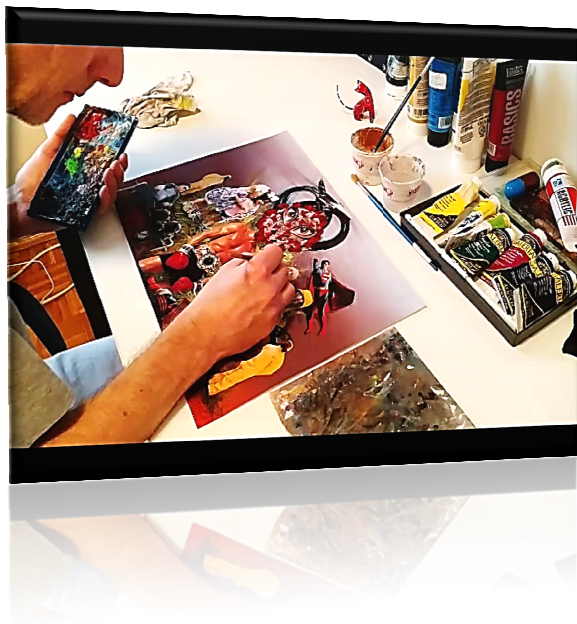

1. 2. 4. 2. Internacionalni likovni susreti “Slikari Lazovići”

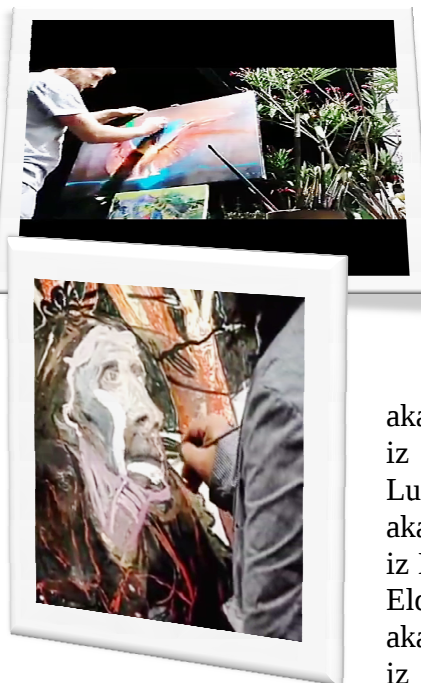
Kako se ne bi prekidao kontinuitet održavanja susreta, Muzej je u 2020. godini, zbog trenutne situacije sa kovid – 19 i prilagođavanja svojih aktivnosti tom stanju, II Međunarodne likovne susrete „Slikari Lazovići“ organizovao u online formatu, putem kojeg su slikari u svojim ateljeima stvarali umjetnička djela. Naime, Muzej je u međusobnoj komunikaciji, napravio dogovor sa deset akademskih slikara iz zemlje i inostranstva, radi učešća na II Međunarodnim likovnim susretima „Slikari Lazovići, kojom prilikom je dogovoreno da, uz dodjelu novčane naknade za kupovinu slikarskog materijala, slikari stvore po jedno umjetničko djelo, a da iduće godine isti slikari budu učesnici III Likovnih susreta na kojima bi stvorili, još po jedno umjetničko djelo.

5

Listu učesnika II Likovnih susreta, sastavljenu od vrsnih akademskih slikara iz zemlje i inostranstva, utvrdio je Savjet susreta, a sačinjena je u sastavu: 1. Maja Čuk, akademska slikarka iz Beograda; 2. Danilo Vuković, Emir Osmić, akademski slikar iz 4. Boris Hodak, akademski slikar iz 5. Naod Zorić, akademski slikar iz

akademski slikar iz Bijelog Polja.

Trstenik; 3. Sarajeva; Sarajeva; Kolašina; 6. Marija Vemić Abramović

, akademska slikarka iz Nikšića; 7. Aleksandar Ostojić, akademski slikar iz Pljevalja; 8. Luka Joksimović, akademski slikar iz Bijelog Polja; 9. Eldin Suljević, akademski slikar iz Bijelog Polja; 10. Milan Jovović,

Sl. 5 Slikanje u virtuelnom prostoru

Drugi Internacionalni likovni susreti "Slikari Lazovići" održani su virtuelno od 19. do 26. avgusta u okviru kampanje Ministarstva kulture „Živimo kulturu #ostanidoma”.

Realizacijom II Internacionalnih likovnih susreta “Slikari Lazovići dodatno je obogaćen postojeći fundus Internacionalnih likovnih susreta “Slikari Lazovići, a djela nastala na ovim susretima poslužiće Muzeju da u budućnosti, kroz organizovane izložbe, predstavi svoj rad u zemlji i inostranstvu i ostvari prihode za organizaciju sljedećih susreta.

1. 2. 5. 3. “*Dani evropske kulturne baštine*”

Zbog već poznate epidemiološke situacije izazvane korona virusom nije organizovana manifestacija “Dani evropske kulturne baštine” koja se svake godine održava u septembru mjesecu i na kojoj su organizovane stručne i kvalitetne izložbe. Inače, manifestacija je bazirana na organizovanju događaja na lokalnom i nacionalnom nivou, a u odnosu na jedinstvenu temu, koja se bira na evropskom nivou. Ona je prvi put organizovana u Muzeju 2018. godine na zahtjev Ministarstva kulture Crne Gore, a dio je međunarodne manifestacije i obilježava se u državama potpisnicama Evropske konvencije o kulturi koja ima za cilj čuvanje, njegovanje valorizaciju i promociju tradicionalnih kulturnih vrijednosti u okviru raznolikog kulturnog prostora Evrope.

JU Muzej Bijelo Polje – Izvještaj o radu za 2020. godinu

6

1. 3. *Prezentacija muzejskog rada i nabavka predmeta*

Zgrada Muzeja je od 16. marta 2020. godine bila zatvorena za posjete, a razlozi za to su trenutna epidemiološka situacija izazvana kovidom – 19 i rekonstrukcija zgrade na kojoj su radovi započeli u junu mjesecu, a nastavljani i u 2021. godini.

Međutim, nijedan od ova dva razloga nije doveo do situacije da se zanemari osnovna djelatnost ove ustanove. Naprotiv, Muzej je intezivirao rad na koji ga obavezuju zakoni iz oblasti muzejske djelatnosti (Zakon o kulturi, Zakon o muzejskoj djelatnosti, Zakon o zaštiti kulturnih dobara, Pravilnik o bližim uslovima za obavljanje muzejske djelatnosti i Statut Muzeja).

I pored toga što je Muzej bio zatvoren za posjetioce, izvršena je kvalitetna popularizacija i prezentacija muzejskog rada kojeg je Muzej organizovao u digitalnom obliku, kroz virtuelnu prezentaciju svojih aktivnosti, a koje su bile dostupne najširoj javnosti.

Takođe, terenskim radom, stručnjaci Muzeja su intezivirali svoje aktivnosti koje se tiču sakupljanja muzejskog materijala radi popunjavanja muzejskih zbirki predmetima koji će naći mjesto u budućoj stalnoj postavci muzeja.

European Heritage Days
Dani evropske baštine

1. 3. 1. *Stalna postavka*

Cijeneći razloge zbog kojih je Muzej u 2020. godini bio zatvoren za posjete i kojima je bila onemogućena prezentacija stalne postavke, u Muzeju je organizovan rad na pregledu fizičkog stanja predmeta koji su se nalazili u dosadašnjoj stalnoj postavci. Ovim aktivnostima stručnog kadra za oblast etnografije, utvrđeno je da je potrebno izvršiti zamjenu dotrajalih i djelovanjem moljaca skoro uništenih kompleta crnogorske i muslimanske muške i ženske nošnje. U tom smislu, krajem izvještajne godine, uspostavljeni su kontakti sa relevantnim terzijskim radionicama koje bi izradile nove komplete narodnih nošnji.

Shodno navedenom, namjera je bila da se ovim aktivnostima na vrijeme pripremimo za što bolju i kvalitetniju prezentaciju buduće stalne postavke Muzeja, gdje nošnji pripada jedno od vodećih mjesta.

1. 3. 2. Povremene izložbe

Muzej je na samom početku izvještajne godine započeo intenzivan rad na organizaciji povremenih izložbi u skladu sa Zakonom i programskim opredjeljenjima. Naime, Muzej je prije donijetih mjera vezanih za aktuelnu epidemiološku situaciju, organizovao i predstavio dvije veoma značajne izložbe.

Prva organizovana izložba je bila dio programa obilježavanja Dana Opštine i Dana oslobođenja Bijelog Polja 3. januara. Tog dana je u galeriji Centra za kulturu postavljena izložba radova nastalih u okviru prvih Internacionalnih likovnih susreta "Slikari Lazovići".

Postavku izložbe su po tematici činila 33 izvanredna djela rađena u nekoliko slikarskih tehnika. Prikazana djela na ovoj izložbi predstavljaju kopču tradicionalnog i modernog slikarstva uvijek inspirativnog za umjetnike raznih dobi, likovnog rukopisa i talenta.

Druga izložba, pod naslovom "Crnogorsko ćirilsko štamparstvo XV I XVI vijeka", organizovana je u izložbenom prostoru Muzeja 26. 02. 2020. godine povodom 525 godina od štampanja Oktoiha prvoglasnika (1494) prve knjige iz Crnojevića štamparije i 500 godina od štampanja prvih knjiga Božidara Vukovića Podgoričanina Psaltira i Služabnika.

JU Muzej Bijelo Polje – Izvještaj o radu za 2020. godinu

7

Kontinuitet Crnojevića štamparije i njenih izdanja, predstavlja pregnuće i djelo najpoznatijeg Podgoričanina u istoriji "glasovitog štampara vojvode Božidara Vukovića Podgoričanina" U Veneciji i Zapadu Božidarovo ime ima više varijanti. Na italijanskom je glasilo: Dionisio della Vechia, a latinski: Dionisius a Vetula. Njegova puna intitulacija: 'Az griješnij Hristu rab, Božidar Vuković, otačestvom ot dioklitijskih stranah, v predjeljeh makedonskih, ot grada suštu glagoljemaga Podgorica'.

Izložbu su činila 24 bogato ilustrovana panoa, rađena je dvojezično, kao i prateći katalog. Muzej je ovu izložbu organizovao u saradnji sa Maticom crnogorskom, a otvorio je Dragan Radulović, predsjednik Matice crnogorske.

Sl. 6 Detalji sa otvaranja izložbe slika I Likovnih susreta "Slikari Lazovići"

Sl. 7 Detalji sa otvaranja izložbe “Crnogorsko ćirilsko štamparstvo XV i XVI vijeka”

1. 4. Okrugli stolovi, tribine, promocije, radionice, koncerti

Planirane aktivnosti na ovom polju su otkazane zbog pandemije, obzirom da se na njima okuplja veći broj građana i za koje se nijesu mogle obezbijediti neophodne mjere socijalne distance.

U tom smislu, nije se mogla održati tribina “Epika Bošnjaka - zaostavština narodnog guslara Šuća Nurkovića” koju je Muzej trebalo da organizuje u saradnji sa autorima Mersadom i Denisom Sutović. Tribina je bila najavljena za 25. Mart 2020. godine, ali je odložena zbog poznatih epidemioloških mjera.

JU Muzej Bijelo Polje – Izvještaj o radu za 2020. godinu

8

1. 5. Istraživački rad

Shodno zakonskim odredbama, muzeji su dužni da sprovode kontinuirana stručna i naučna istraživanja iz oblasti arheologije, konzervacije, nepokretnih, pokretnih i nematerijalnih kulturnih dobara, radi sakupljanja, valorizacije i prezentacije muzejskog materijala. Istraživanja se vrše u cilju identifikacije, dokumentovanja, proučavanja, utvrđivanja i sprovođenja mjera zaštite i očuvanja muzejskog materijala.

Cijeneci navedeno, stručni radnici Muzeja su tokom 2020. godine obavljali poslove iz svojih oblasti koji se odnose na istraživanja i obradu muzejske građe iz fundusa Muzeja i u vezi s tim, otkupljenim i poklonjenim predmetima, njihovo dokumentovanje i upisivanje, kao i obradu građe koja se odnosi na realizaciju povremenih i tematskih izložbi.

Što se tiče oblasti za koje Muzej nema odgovarajući stručni kadar (arheologija, konzervacija i istorija umjetnosti), postupilo se prema propisima kojima je regulisana oblast muzejske djelatnosti i skladu sa tim konsultovan je stručni kadar sa strane tj. iz drugih ustanova i institucija u Crnoj Gori.

U tom smislu, Muzej je u saradnji sa stalnim saradnikom, prof. Radem Ilićem, učestvovao u kreiranju jedne zaista zanimljive stručno – istraživačke emisije satelitskog programa RTCG, pod naslovom „Antički spomenici na sjeveru Crne Gore“, gdje su na osnovu predmeta i

arhivskih podataka koji se čuvaju u našem Muzeju, iznijeti veoma zanimljivi podaci o kulturno – istorijskom nasljeđu našeg grada.

1. 6. Muzejska, medijska i internet prezentacija

U skladu sa zakonom i programom rada za 2020. godinu, Muzej je tokom izvještajne godine, i nemogućnosti da zbog rekonstrukcije zgrade popularizuje svoj rad putem stalnih i povremenih postavki, rezultate svoga rada prezentovao putem medija, društvenih mreža u publikacijama, stručnim časopisima, i sl. U tom kontekstu, medijska i internet prezentacija je kontinuirano vršena putem državnog javnog servisa RTCG, lokalne TV „SUN“, lokalnog javnog difuznog servisa „Radio Bijelo Polje“, štampanih medija („Pobjeda“, „Dan“, „Vijesti“, „Novine sjevera“, „Mozaik“ i dr.) i putem web sajtova i facebook stranica Opštine Bijelo Polje i Muzeja, sa ciljem pravovremene informisanosti građana i javnosti.

U tom kontekstu, u cilju popularizacije i prezentacije kulturnog nasljeđa Bijelog Polja u 2020. godini, objavljeni su zanimljivi tekstovi o Muzeju i kulturnoj baštini Bijelog Polja:

- Kustosa etnologa, muzejskog savjetnika-direktora, Željka Raičevića, tekst pod naslovom *“Rekonstrukcija bjelopoljskog muzeja”*, objavljenog u listu „Novine sjevera“ i reviji „Mozaik“.
- Kustosa etnologa, muzejskog savjetnika-direktora, Željka Raičevića, stručnog teksta pod naslovom *“Bogata baština u novom ruhu”*, objavljenog u izdanju časopisa „Komuna“.
- Pripravnika muzeja, radnika po Programu stručnog osposobljavanja pripravnika, arheologa, Burhana Čelebića, stručnog teksta pod naslovom *“Artefakti od antike do srednjeg vijeka”*, objavljenog u izdanju časopisa „Komuna“.
- Kustosa etnologa, muzejskog savjetnika-direktora, Željka Raičevića, stručnog teksta pod naslovom *“Tradicija i biseri porodične palete, Lazovići – zoografi i ikonopisci”*, objavljenog u izdanju časopisa „Komuna“.

U Muzej Bijelo Polje – Izvještaj o radu za 2020. godinu

2 ODJELJENJE STRUČNIH POSLOVA

Djelatnost **odjeljenja stručnih poslova** podrazumijeva poslove iz oblasti: zaštite muzejskih predmeta (konzervacije), izrade muzejske dokumentacije, prezentacije muzejskog materijala, prosvjetno-pedagoških aktivnosti, posjeta Muzeju, izdavačke djelatnosti, saradnje sa srodnim ustanovama i institucijama u zemlji i okruženju, projektnih aktivnosti, održavanje stručne biblioteke, prezentacije aktivnosti u medijima, i dr.

Cijeneći otežane okolnosti pod kojima su radile sve ustanove kulture, zbog situacije sa pandemijom korona virusa i započetom rekonstrukcijom zgrade Muzeja u drugoj polovini 2020. godine, Muzej je odložio neke svoje redovne aktivnosti u vezi sa organizovanjem programa uživo, a koje zahtijevaju živu riječ i komunikaciju sa publikom i medijima.

Ipak, Muzej je uspio da većinu svoga rada uspješno organizuje i u 2020. godini, kroz svoje redovne godišnje aktivnosti. Tako su, uz poštovanje epidemioloških mjera, preduzete radnje i poslovi na polju preventivne zaštite muzejskog materijala i muzejske dokumentacije, uz redovan pregled i zaštitu kulturnih dobara i muzejske dokumentacije. U tom smislu, prostorije u kojima je odložen muzejski materijal, u vrijeme dok traje rekonstrukcija Muzeja, redovno se održavaju i prate mikroklimatski uslovi, i vrše mehanička čišćenja građe. Građa se redovno i

primjereno zaštićuje preventivnim materijalima, a nakon korišćenja se vraća u kartonske kutije ili odlaže na police, uz obaveznu primjenu dostupnih dezinfekcionih sredstava i ovlaživača.

Isto tako, Muzej je u izvještajnoj godini dobio izuzetno vrijednu donaciju knjiga (70 komada) u izdanju Narodnog muzeja Crne Gore kojima je znatno obogaćena stručna biblioteka. Takođe, stručna biblioteka Muzeja je obogaćena otkupom knjiga iz pojedinih oblasti muzejske djelatnosti.

2. 1. *Revizija muzejskog materijala*

Pored činjenice da, iz objektivnih razloga, nije realizovan jedan broj programa u dijelu javne prezentacije muzejskih aktivnosti, treba istaći da je Muzej protekle godine u navedenim okolnostima, svoj rad prilagodio datoj situaciji i usmjerio ga na veoma bitne oblasti koje su od presudne važnosti za Muzejsku djelatnost.

U tom smislu, u prvoj polovini 2020. godine, zaposleni u Muzeju su bili uključeni u rad komisije za reviziju muzejskog materijala, shodno Zakonu o muzejskoj djelatnosti i u vezi s tim Pravilnika o načinu i postupku revizije muzejskog materijala, čije rokove propisuje Ministarstvo kulture.

Revizija je posao koji sprovode muzeji jednom u pet godina, a podrazumijeva stručnu provjeru postojanja, stanja, stepena zaštite i uslova čuvanja muzejskog materijala i muzejske dokumentacije.

Usaglašavajući aktivnosti Muzeja sa zakonskim odredbama, kao i uvažavanje činjenice da je prethodna revizija muzejskog materijala izvršena tokom 2014 - 2015. godine, dana 11. 10. 2019. godine, obrazovana je osmočlana stručna Komisija za reviziju muzejskog materijala, sa zadatkom prikupljanja relevantnih podataka neophodnih za postupak revizije muzejskog fonda JU Muzej Bijelo Polje.

Cijeneći zakonom propisana uputstva da se mora obrazovati Komisija za reviziju i činjenicu da naš Muzej nema potreban stručni kadar iz svih oblasti (arheologa, konzervatora) kako to predviđaju Zakoni i pravilnici, angažovani su stručnjaci iz drugih muzeja i ustanova Crne Gore kako bi se obrazovala petočlana Komisija za reviziju muzejskog materijala.

U Muzej Bijelo Polje – Izvještaj o radu za 2020. godinu

10

U tom cilju, obrazovana je Komisija od osam članova od kojih je pet iz našeg Muzeja, a ostala tri člana su Zorica Stijepović, konzervatorica iz JU Muzeji i galerije Podgorica; Sanja Šoljaga, konzervatorica iz JU Centar za konzervaciju i arheologiju i dr. Dejan Gazivoda, arheolog iz Centra za konzervaciju i arheologiju iz Cetinja.

Revizija je obavljena u trajanju od 20.08.2019. do 08.04.2020. godine, a tokom revizije utvrđen je broj i stanje muzejskih predmeta po zbirkama, nivo dokumentacione obrade i drugi relevantni nalazi neophodni za izradu završnog Izvještaja revizije muzejskog materijala JU Muzej Bijelo Polje. Detaljni Izvještaji Komisije za reviziju muzejskog materijala, sa popisnim listama, sačinjeni su za svaku zbirku pojedinačno, i predate Muzeju kao:

- Popisna lista za Arheološku zbirku - Prilog 1.
- Popisna lista za Etnografsku zbirku - Prilog 2
- Popisna lista za Istorijsku zbirku - Prilog 3
- Popisna lista za Numizmatičku zbirku - Prilog 4.
- Popisna lista za Umjetničku zbirku - Prilog 5.

Revizionim postupkom obuhvaćene su sljedeće radnje:

1. Uvid u obim i stanje muzejskog materijala i muzejske dokumentacije, te smještajnog prostora i uslova čuvanja.
2. Predlog mjera zaštite muzejskog materijala po zbirkama, ukupnog muzejskog fonda i muzejske dokumentacije
3. Elektronska knjiga invenara po zbirkama (rednim i inv. brojevima, nazivom, fotografijom, smještajem i sl.)
4. Klasifikacija zbirnog fonda u podzbirke

Po izvršenom postupku revizije, Komisija je sačinila konačni izvještaj o zatečenom stanju u kojem su detaljno utvrđene radnje i metodi koji su obuhvaćeni tokom revizionog postupka, sa predlozima mjera zaštite. U izvještaju su, pored navedenih radnji obuhvaćenih revizionim postupkom, istaknuti još: Stanje inventarnih knjiga, broj identifikovanih muzejskih predmeta prema pripremljenoj dokumentaciji, broj identifikovanih neinventariranih predmeta, broj predmeta koji su evidentirani bez podataka za identifikaciju, broj ranije otpisanih predmeta, broj predmeta koji su otpisani prema postojećoj muzejskoj dokumentaciji, broj predmeta koji nijesu mogli biti identifikovani, broj pozajmljenih predmeta koji nisu vraćeni, broj nedostajućih predmeta za koje postoji muzejska dokumentacija, broj predmeta kojima je neophodan konzervatorski tretman prema prioritetima, broj predmeta za koje se predlaže otpis, prijedlog mjera zaštite, sprovođenja preventivne zaštite obuhvata opremanje prostora i prijedlog mjera zaštite za muzejsku dokumentaciju.

Završnim izvještajem je konstatovano da je prema pripremljenoj dokumentaciji, identifikovano

ukupno 4. 811 muzejskih predmeta, od čega: 74 predmeta i 18 kutija studijskog materijala pripada arheološkoj zbirci; 2864 istorijskoj; 636 etnografskoj; 1115 predmeta numizmatičkoj

i 122 predmeta umjetničkoj zbirci. Takođe je revizionim postupkom utvrđeno da nema nedostajućih predmeta i da je opšte stanje veoma dobro.

Shodno navedenom, sa zadovoljstvom se može konstatovati da je, i pored određenih propusta i

nedostataka (neadekvatan smještaj predmeta i uslova u kojem se nalaze predmeti), generalni status muzejskog materijala i dokumentacije dobar, a da će se sa rekonstrukcijom zgrade ti nedostaci u potpunosti riješiti.

2. 2. *Izdavačka djelatnost*

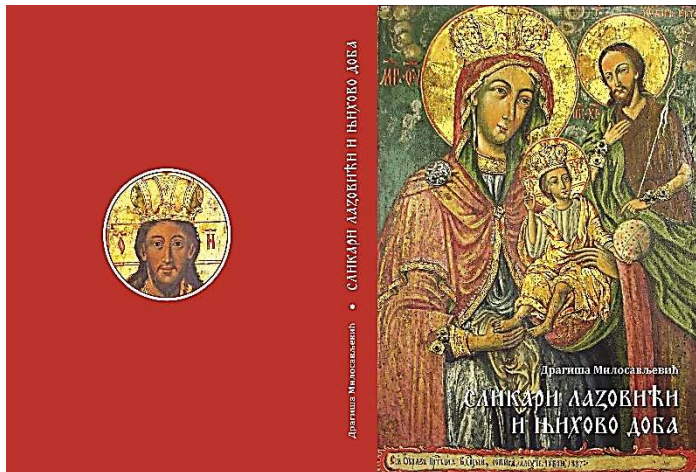
U okviru II Internacionalnih likovnih susreta „Slikari Lazovići“, a u izdanju JU Muzej Bijelo Polje, iz štampe je izašla **monografija „Slikari Lazovići i njihovo doba“**. Monografija

U Muzej Bijelo Polje – Izvještaj o radu za 2020. godinu

11

predstavlja popularizaciju i afirmaciju likovne umjetnosti u Bijelom Polju kao i poštovanje bogate slikarske tradicije koju nesumnjivo ima ovaj grad, predstavljenu kroz slikarsko umijeće znamenite slikarske porodice Lazović iz druge polovine 18. i prve polovine 19. vijeka. Monografija se bavi stvaralaštvom slikarske porodice Lazović, čije dugogodišnje stvaranje predstavlja istinsku umjetničku tvorevinu i odanost ove porodice tradicionalnom umjetničkom stvaralaštvu. Takođe, ona se bavi njihovom kulturnom i duhovnom ulogom u prošlosti i danas, a posebno dijelom njihove zaostavštine iz Nikoljca (Crkva Sv. Nikole), koja je dio naše kulturne baštine i predstavlja kulturnu riznicu minulog vremena u kojem se težilo za vlastitim napredovanjem i učenjem slikarskog zanata u sredinama koje su bile izvan evropskih kulturnih tokova. Monografija je nastala kao rezultat višegodišnjeg istraživanja i bavljenja slikarskim umijećem ove porodice istoričara umjetnosti iz Užica, Dragiše Milosavljevića, čija će promocija biti organizovana u okviru III likovnih susreta iduće 2021. godine. U ovoj publikaciji, koja predstavlja izmijenjeno i dopunsko izdanje istoimene knjige koja je objavljena

prvi put 2000. godine kao zajedničko izdanje Narodnog muzeja Užice, bjelopoljskog Centra za kulturu „V. B. Strunjo“ i pribojskog Doma kulture „Pivo Karamatijević“, prikupljeni su podaci i ilustracije iz novijih istraživanja kojima se nije raspolagalo prije dvadeset godina

Sl. 8 Naslovna strana monografije “Slikari Lazovići i njihovo doba”

Treba naglasiti da je Izrada monografije finansirana sredstvima koja su opredijeljena Budžetom opštine i Ministarstva kulture kroz Program razvoja kulture na sjeveru u 2020. godini, a da je generalni sponzor ovog izdanja bila porodica Lazović iz Bijelog Polja.

Takođe, u 2020. godini nastavljeno je sa prikupljanjem i obradom arhivske građe za buduću monografiju Muzeja.

Isto tako, i u ovoj kao i prethodnih godina, nastavljena je saradnja sa velikim brojem novinskih i izdavačkih kuća Crne Gore kao i Nacionalnom bibliotekom Crne Gore - “Đurđe Crnojević”, Narodnim muzejom Crne Gore sa Cetinja i Univerzitetom u Nikšiću-katedra za sociologiju.

ИЗДАВАЧ
Ликовно-уметнички Музеј Бијело Поље
ЗА ИЗДАВАЧА
Жељко Ракићević, директор
РЕЦЕНЗИЈЕ
Проф. др Миломир Тимотијевић
ДОКТОР И ИЛЛУСТРАЦИЈЕ
Проф. др Миломир Тимотијевић
ПРЕВОД НА ВАНДЕРСКИ ЈЕЗИК
Јелена Ковачевић
КОРЕКЦИЈЕ
Росања Вуковић
Лепић, Тамара
Лепић, Драгана
Драгана Ковачевић
ТЕХНИЧКО УРЕЂЕЊЕ И РЕГИСТАР
Миломир Ракићević
ПРЕДЛАЖАЊЕ
Рисунер Галерија
ОБЈАВЉА
Оригинално, Ужичко
ТИРАЖ
500 примјерка

Према овоме монографија издати је као монографија фондације
народних музеја Бијело Поље и Бијело Поље, Бијело Поље
Полје и Национална библиотека Бијело Поље, Бијело Поље

СТУДИЈА
KULTURU

2. 3. Projektne aktivnosti Muzeja

Muzej je u 2020, konkurisao na više državnih projekata. U tom kontekstu, Muzej je učestvovao na konkursu Ministarstva culture, kroz Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2021. godinu, projektima; „Arheološka i konzervatorska istraživanja, izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na lokalitetu Podgajnice - Zaton“, „Stari zanati u duhu novog vremena“ i „Izložba posvećena arheološkim istraživanjima na teritoriji opštine B. Polje“.

U Muzej Bijelo Polje – Izvještaj o radu za 2020. godinu

12

Takođe, Muzej je učestvovao i na Konkurs Ministarstva kulture za realizaciju i sufinansiranje programa “Razvoj kulture na sjeveru” u 2021. godini, projektom “III Internacionalni likovni susreti “Slikari Lazovići “.

2. 4. Saradnja sa srodnim ustanovama, institucijama, organizacijama i pojedincima

U okviru ovih aktivnosti Muzeja, tokom 2020. godine nastavljena je saradnja sa dosadašnjim partnerima: Ministarstvom kulture C.Gore, Narodnim muzejom sa Cetinja, Upravom za zaštitu kulturnih dobara, JU Muzejima i galerijama Podgorice, Centrom za konzervaciju i arheologiju

Crne Gore, kao i sa srodnim naučnim, stručnim i obrazovnim ustanovama i institucijama zemalja u okruženju.

3. ODJELJENJE OPŠTIH POSLOVA

U okviru odjeljenja opštih poslova, pored obavljenih pravnih, ekonomskih i administrativnih poslova, u 2020. godini, posebna pažnja je posvećena jačanju kadrovskih kapaciteta, stručnom osposobljavanju i rekonstrukciji zgrade Muzeja.

Shodno zakonu o muzejskoj djelatnosti i, stim u vezi, Pravilnikom o bližim uslovima za obavljanje muzejske djelatnosti, poslove muzejske djelatnosti mogu da vrše lica koja imaju odgovarajuću vrstu i stepen stručne spreme i položen stručni ispit za obavljanje muzejske djelatnosti koje vrše u određenom stručnom zvanju (kustos, viši kustos, muzejski savjetnik i dr.) za čije je bliže uslove i način sticanja nadležno Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta Crne Gore. U tom cilju, Muzej je u 2020. godini resornom Ministarstvu podnio prijave za polaganje stručnog ispita za četiri kandidata, i to za : jednog kustosa Umjetničke zbirke muzeja, kustosa Arheoške zbirke muzeja, jednog dokumentariste i jednog muzejskog tehničara.

Muzej se u 2020. godini odazvao na javni poziv Uprave za kadrove za učešće u programu stručnog osposobljavanja, kojom prilikom je jedno lice sa stečenim visokim obrazovanjem dobilo priliku da se stručno osposobi u našoj ustanovi iz oblasti arheologije.

3. 1. Rekonstrukcija zgrade Muzeja

U drugoj polovini 2020. godine započet je rad na rekonstrukciji zgrade Muzeja koja ima izuzetan kulturno-istorijski značaj za tradicionalnu arhitekturu Bijelog Polja i činjenicu da je to najvrijedniji dio kulturno - graditeljskog nasleđa u gradu.

Idejnim rješenjem i Glavnim projektom predviđena je rekonstrukcija postojeće zgrade muzeja, sve u postojećim gabaritima, spratnosti P+1. Glavni projekat je izrađen na osnovu dostavljenog projektnog zadatka i u skladu sa urbanističko tehničkim uslovima broj 032-352-06/4-54 od 14.09.2018. god. izdatih od strane Opštine Bjelo Polje - Sekretarijat za uređenje prostora, kao i u skladu sa Konzervatorskim uslovima br UP-I-03-204/2018-2 od 04.09.2018. izdatih od strane Ministarstva kulture - Uprave za zaštitu kulturnih dobara, kao i sa važećim tehničkim propisima i normativima.

Preduzeti radovi na rekonstrukciji zgrade Muzeja imaju za cilj osavremenjivanje prostora i prilagođavanje novim sadržajima, sa adekvatnim uslovima za rad, izlaganje i deponovanje muzejskih predmeta. Takođe, cilj je da se kvalitetnim arhitektonskim rješenjima poboljša funkcionalnost i proširenje unutrašnjeg prostora koji bi pored osnovne funkcije - izlaganja, bio i generator ostalih kulturnih dešavanja u Bijelom Polju.

U tom kontekstu, Muzej je od svog osnivanja (1957. godine) rekonstruisan samo jednom (1982. godine), sa ne baš najboljim arhitektonskim rješenjima za izlaganje i uslovima za rad.

U Muzej Bijelo Polje – Izvještaj o radu za 2020. godinu

U odnosu na prethodnu, može se sa sigurnošću konstatovati da je ova najnovija sanacija i adaptacija muzejske zgrade prilagođena pravoj namjeni i u skladu je sa savremenim muzejskim standardima. Naime, projektom je predviđena kompletna rekonstrukcija unutrašnjosti objekta koja obuhvata sanaciju krova, zamjenu kompletne stolarije, rasvjete, elektroinstalacija, klimatizacije, vododvone i kanalizacione mreže, opreme za izlaganje, uređenje kancelarijskog prostora, toaleta, zamjena parketa, malterisanje unutrašnjih zidova, izolatorske i molersko farbarske radove, zamjenu oluka, uređivanje prostora prilaza zgradi i dr.

Isto tako, na samom ulazu biće izgrađena nova prostorija u kojoj će biti organizovan rad za prijem posjetilaca, prodaju kataloga i karata koja će biti od velikog značaja za kvalitetniji rad i promociju muzejskih aktivnosti. U prizemlju će biti urađen potpuno nov izložbeni ambijent, sa multikulturalnim prostorom u kojem se, pored stalne postavke, mogu održavati i razni kulturni sadržaji tipa povremenih izložbi, proomocija, tribina muzičkih i pozorišnih sadržaja i sl. Na spratu je predviđen prostor za stalnu postavku etnografske zbirke i kancelarijski prostor koji će umnogome poboljšati uslove rada muzejskog osoblja.

Shodno navedenom, može se sa velikim zadovoljstvom konstatovati da se tokom 2021. godine očekuje konačan završetak radova, i sa ponosom istaći da je realizacijom ovog projekta zaštićen i priveden pravoj namjeni ovaj najznačajniji i najstariji kulturno-istorijski objekat u gradu koji ima status kulturnog dobra, obzirom da je pet zbirke koje se nalaze u njemu registrovano kao pokretno kulturno dobro u periodu od 1962. do 1964. godine.

Sl. 9

Rekonstrukcija zgrade muzeja, početak radova

Projektom je predviđena fazna gradnja. **I** faza projekta obuhvata pripreme - građevinske radove (rušenje, demontaže, zemljani, armirački izolaterski i dr radovi); **II** faza projekta obuhvata zanatske radove (električarski, termotehnički, bravarski, limarski, keramičarski montažni, molerski i dr.) i **III** faza projekta obuhvata unutrašnje opremanje enterijera koje podrazumijeva uređenje izložbenog i kancelarijskog prostora (vitrine, kancelarijski namještaj i sl.).

Rekonstrukcija muzejske zgrade se radi prema projektu ENFORMA d.o.o. Kotor. Izvođač radova je PROGRAM d.o.o. Nikšić. Vršenje stručnog nadzora Arhitektura Aurea d.o.o. Podgorica. Glavni investitori: Ministarstvo kulture Crne Gore, Opština Bijelo Polje i Razvojni program Ujedinjenih nacija – UNDP.

Sa zadovoljstvom ističemo da je Muzej u 2020. godini dobio sertifikat bonitetne izvrsnosti međunarodne bonitetne kuće CompanyWall. Ovo prestižno priznanje (SERTIFIKAT) se odnosi na uspješno i sigurno poslovanje Muzeja kojim se potvrđuje da je JU Muzej Bijelo Polje u grupi preduzeća sa najboljom bonitetnom ocjenom u Crnoj Gori i da spada u sam vrh bonitetne izvrsnosti.

Na kraju, može se zaključiti da je JU Muzej Bijelo Polje u 2020. godini sa uspjehom realizovao veći dio planiranih aktivnosti i obezbijedio neophodne uslove za ostvarivanje i razvoj iz svih oblasti muzejske djelatnosti.

JU MUZEJ BIJELO POLJE

Direktor, Željko Raičević

